

Finanskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

E-post: finans@stortinget.no

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

E.F.

15. oktober 2014

NARFs kommentarer til statsbudsjettets forslag om økte beløpsgrenser i merverdiavgiftsreglene – forslagenes konkurransevridende effekt.

I Prop 1 LS (2014-2015) er det foreslått å øke beløpsgrensen for registrering i Merverdiavgiftsregisteret fra kr 50 000,- til kr 150 000,- og beløpsgrensen for mva-beregning ved privat import fra kr 200,- til kr 500,-.

Et helt grunnleggende og universelt prinsipp for alle merverdiavgiftssystemer er konkurransenøytralitet – merverdiavgiftssystemet skal ikke føre til at aktører som omsetter samme type ytelse får ulike vilkår.

NARFs synspunkt er at begge forslagene om økning av beløpsgrenser har konkurransevridende effekt. Vil vil begrunne vårt synspunkt i punktene nedenfor.

1. MVA-registrering - økt registreringsgrense til kr 150 000

Begrunnelsen for forslaget om å øke registreringsgrensen i Merverdiavgiftsregisteret til kr 150 000,- er at enkelte andre land har høyere grense for registreringsplikt enn Norge og at forslaget medfører administrasjonsfordeler for mindre næringsdrivende.

1.2 Regelverket i andre land

I redegjørelsen for forslaget står det:

"Statistikk fra OECD viser at det kun er 6 av 32 OECD-land som hadde lavere registreringsgrense enn Norge i 2012. De fleste av OECD-landene har betydelig høyere grense enn Norge. 22 av de 32 landene har mer enn dobbelt så høy grense som Norge, og 8 av disse 22 har mer enn ti ganger så høy grense som Norge. Enkelte land tillater frivillig registrering for virksomheter under registreringsgrensen."

Disse formuleringene gir etter NARFs syn ikke et dekkende bilde av situasjonen i utlandet. NARF har derfor undersøkt mva-reglene i andre land for å klargjøre utbredelsen av rett til valgfri registrering for virksomheter som ikke har nådd grensen for registreringsplikt.

Resultatet av NARFs undersøkelser er entydig. Alle undersøkte land har enten registreringsplikt fra oppstarttidspunkt, eller rett til valgfri mva-registrering fra oppstarttidspunkt inntil beløpsgrensen for registreringsplikt nås.

NARF har undersøkt regelverket i følgende 36 land:

Sverige, Danmark, Finland, Island, Storbritannia, Irland, Tyskland, Nederland, Belgia, Luxembourg, Frankrike, Spania, Portugal, Italia, Sveits, Østerrike, Polen, Ungarn, Tsjekkia, Slovenia, Slovakia, Romania, Bulgaria, Tyrkia, Kroatia, Kypros, Hellas, Malta, Litauen, Latvia, Estland, New Zealand, Ukraina, Kasakhstan, Serbia, Montenegro.

Av disse landene har følgende land pliktig mva-registrering allerede fra oppstart: Sverige, Italia, Sveits, Østerrike, Spania, Belgia, Nederland, Luxembourg, Ungarn og Tyrkia.

I de resterende landene har næringsdrivende valgfrihet om vedkommende ønsker å underkaste seg registrering og oppnå fradragrett, eller vente til beløpsgrensen nås og registreringsplikt inntreffer.

Normen i land med fungerende mva-systemer er med andre ord at systemet ikke skal kunne undergrave fradragretten for de aktørene som ønsker denne. Forslaget om økt beløpsgrense i Norge avviker fra denne normen og avskjærer fradragrett for næringsdrivende som ønsker å kunne fradragføre mva på sine anskaffelser.

1.3 Næringsvurdering – samsvar med skattereglene er viktig

Skattereglene og merverdiavgiftsreglene bør ha en felles vurdering for når det drives næringsvirksomhet. Etter NARFs syn bidrar ikke forslaget om økt beløpsgrense for mva-registrering til samkjøring av regelverkene.

1.4 Forslaget innebærer ingen samlet forenklingseffekt

NARF kan ikke se at forslaget har noen samlet forenklingseffekt for næringslivet. For "frie yrker" uten særlige investeringer kan forslaget ha noe administrativ forenklingseffekt. For investeringskrevende virksomhet vil imidlertid den negative effekten av manglende fradragrett umiddelbart eliminere en administrativ forenklingseffekt.

1.5 Fradrag for mva er ikke subsidiering

Når man leser begrunnelsen for forslaget i Prop 1 LS (2014-2015) kan man få inntrykk av at gründere belaster staten med utgifter når de krever fradrag for inngående merverdiavgift. NARF kan ikke se at denne tilnærmingen blir riktig. Den næringsdrivendes fradragrett for mva er et nullspill for staten – mva som den næringsdrivende krever til fradrag har vedkommende allerede innbetalt i kjøpesummen for anskaffelsen. At den næringsdrivende får tilbake noe vedkommende allerede har betalt, innebærer ikke en utgift for staten.

Det er heller ikke slik at staten går glipp av inntekter ved at den næringsdrivende får tilbake merverdiavgiften han har betalt. I et fungerende merverdiavgiftssystem skal merverdiavgift aldri være en kostnad for den næringsdrivende – det er forbrukeren som er beskatningssubjekt for merverdiavgiften – den næringsdrivende har kun en oppkrevningsrolle for staten

1.6 Konkurransesvridning – ESA problematikk

Etter NARFs syn vil forslaget, slik det foreligger i dag, være ugunstig for gründere og andre små aktører som forsøker å jobbe seg inn i et marked hvor de må konkurrere med etablerte aktører som har fradragrett for sine kostnader.

Uten mulighet for mva-registrering i startfasen får ikke gründerne fradragsrett for sine mva-kostnader. For investeringskrevende virksomheter utgjør merverdiavgiften en så stor andel av kostnaden på anskaffelser at fradragsrett er helt essensielt for å kunne konkurrere.

Slik forslaget foreligger i dag, vil også utenlandske aktører ha konkurransefortrinn overfor nystartede norske virksomheter fordi de vil ha fradragsrett for sine kostnader i hjemlandet, og dermed oppnår de gunstigere konkurransevilkår enn sine norske konkurrenter.

Norge har nylig endret regelverket for mva-representanter fordi EFTAs overvåkningsorgan (ESA) mente at regelverket kunne virke konkurransevridende. Dette viser at Norge, for å oppfylle forpliktelsene etter EØS-avtalen, ikke kan ha konkurransevridende merverdiavgiftsregler – dette selv om merverdiavgiftsregelverket ikke er en del av EØS-avtalen.

I kjølvannet av ESAs standpunkt om representantregistreringer, er det ikke gitt at et norsk registreringsregime for mva som avviker kraftig fra reglene i EU vil bli godtatt av ESA. Man kan her tenke seg norske virksomheter som innklager Norge til ESA, fordi norsk mva-regelverk fører til at konkurrentene i EU har gunstigere vilkår. Utenlandske virksomheter som vil etablere en enhet i Norge kan også tenkes å innklage Norge til ESA på samme grunnlag. EU-domstolen har tidligere fattet avgjørelse på lignende grunnlag, jfr sak C-110/94, Inzo mot Belgia.

1.7 Faktura uten mva - allmennhetens kontroll med svart arbeid

Etter NARFs syn må man ikke undervurdere effekten av kjøpers kontroll av selgers faktura i forhold til selgers momsunndragelse ved manglende mva-registrering. Dersom registreingsgrensen i mva-registeret øker, svekkes denne kontrolleffekten.

I dag bør fakturamottaker gjøre kontrolltiltak dersom vedkommende mottar faktura uten mva, etter å ha kjøpt noe som etter sin art er avgiftspliktig og som koster over kr 50 000,-. Dersom registreringsgrensen heves til 150 000,- vil man få en betydelig økning i antallet tilfeller hvor selger er "legitimert" til å fakturere uten mva. Man kan her tenke seg et betydelig potensiale for unndragelse.

Man kan også tenke seg at en rekke NUF-registreringer opprettes kun for å omsette oppunder registreringsgrensen, for så å opphøre. Etter NARFs syn bør slike effekter av forslaget konsekvensutredes ytterligere før en eventuell regelendring vedtas.

1.8 NARFs forslag til løsning

For å unngå negative effekter mener NARF at forslaget i alle fall bør utvides med en rett til valgfri registrering fra oppstart av virksomhet til grensen for registreringsplikt nås. En slik utvidelse vil bringe norsk regelverk i samsvar med reglene i alle land det er naturlig å sammenligne seg med, samtidig som den vil bevare norsk konkurransekraft og unngå konkurransevridning mellom nasjonale aktører.

2. Privat import – økt beløpsgrense for beregning av mva

I Prop 1 LS (2014-2015) er det foreslått å øke beløpsgrensen for merverdiavgiftsberegning ved privatpersoners vareinnførsel til Norge, fra kr 200,- til kr 500,-.

2.1 Bakgrunnen for dagens regelverk

200-kronersgrensen stammer fra en tid med bagatellmessig privat import, sammenlignet med dagens situasjon. Regelen ble innført for å sette en nedre praktisk grense for kostbar

innfortolling av varer og den genererte ingen nevneverdig konkurransevidning når den ble innført.

2.2 Regelverket i andre land

I EU finnes det klare regler for beløpsgrenser for fortolling av privat import. Grensen i EU-land skal være minimum EUR 10 og kan være maksimalt EUR 22. Omregnet til norske kroner utgjør dette pr i dag en minimumsgrense på ca kr 82,-, og en maksimumsgrense på kr 180,-. Med en grense på kr 200 ligger Norge allerede i dag godt over tillatt maksimumsgrensen i EU.

2.3 Konkurransavidning – ESA problematikk

I dag er situasjonen for privat import en helt annen enn når 200-kronersgrensen ble innført, særlig fordi internett og bruken av betalingskort, samt rask og rimelig pakkelevering, har gjort utenlandshandel like enkelt som innenlands handel.

Utviklingen har medført at 200-kronersgrensen i dag er svært konkurransevidende til fordel for utenlandske aktører på bekostning av norske aktører. Norske næringsdrivende gis rammevilkår som resulterer i 25% høyere pris enn det utenlandske virksomheter kan operere med.

Når en vare fra utlandet kan selges for kr 200,- ved privat import må norske næringsdrivende i dag ta kr 250,- på grunn av merverdiavgiften. En økning av 200-kronersgrensen vil øke denne konkurransevidningen. Dersom forslaget vedtas vil en vare som fra utlandet selges for kr 500,-, koste kr 625,- ved kjøp fra norsk næringsdrivende. I et tøft varehandelsmarked blir dette svært konkurransevidende i disfavør av norske virksomheter.

Forskjellen i rammevilkår er etter NARFs syn ødeleggende for norske virksomheters konkurransekraft og samsvarer ikke med det grunnleggende prinsippet om at merverdiavgift skal virke konkurransedyttrakt.

Å bruke merverdiavgiftsregelverket til å gi utvalgte grupper fordeler er generelt sett ikke en god ide, fordi merverdiavgiftssystemets betydelige terskeeffekter vil lede til ulemper for andre aktører.

Som beskrevet i punkt 1.6 ovenfor er det ikke gitt at norske merverdiavgiftsregler vil bli godtatt av ESA dersom de avviker vesentlig fra reglene i EU og således påvirker konkurransen.

Dersom Norge innfører en beløpsgrense som er nesten 3 ganger så høy som tillatt maksimalgrense i EU, kan man også her tenke seg at norske virksomheter vil innklage Norge til ESA fordi det norske mva-regelverket medfører at konkurrentene i EU har gunstigere konkurransevilkår. Utenlandske virksomheter som vil etablere en enhet i Norge kan også tenkes å innklage Norge til ESA på samme grunnlag.

2.4 Utflytting og redusert nasjonal nyetablering

Etter NARFs syn er det nærliggende å tenke at en del aktører vil flytte ut av landet og at nyetablerere vil plassere sin virksomhet i utlandet, f.eks Sverige som også frister med umiddelbar mva-registrering med fradragsrett for mva. Dette er naturlige markedsmessige effekter hvis norske rammebetingelser gjør det ulønnsomt og konkurransemessig uforsvarlig å sende varer fra lager i Norge.

Redusert skatteinngang fra virksomheter og ansatte som følge av flytting/etablering i utlandet, bør etter NARFs syn vurderes grundig før en eventuell endring av regelverket.

2.5 NARFs vurdering

NARF vurderer det slik at en heving av beløpsgrensen har flere negative konsekvenser og er svakt begrunnet. En reduksjon av grensen til maksnivå i EU vil trolig være en tilnærming som samsvarer best med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

Vennlig hilsen

Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening

Sandra Riise
Administrerende direktør

Erik Frøystad
Advokatfullmektig